

Besedilo iz romana, Lovro Kuhar - Prežihov Voranc „Požganica“ VII.

Ko so prišli do kmeta Štancerja, je Anderle dejal: „Tega pa poznam; bila sva skupaj na Rombonu.“

Domobranci so zavili proti hiši in našli gospodarja, ki je gradil plot.

„Kam pa vi?“ je pozdravil Štancer prišlece in ni mogel odtrgati oči od njih.

„Domovino branit pred Srbi!“ je odgovoril Anderle in je prislonil puško k zidanemu podstavku široke lesene hiše. Vsi ostali so storili isto.

„Sem si takoj mislil – ni strela – komaj smo spet začeli mirno živeti, pa se pritepe ta sodrga v deželo ...“

„Da – in sedaj smo mi, ki plačujemo ...“ je menil Jorgl.

„Kdo pa sicer plačuje, če ne mi? ...“

Kdo pa je na primer na Rombonu plačeval – kaj, Anderle? Tega ne bova nikdar pozabila.“

Kmet je spravil hlapce v hišo in jim prinesel mošta.

„Le pijte, da boste dovolj korajžni in da jo bolje zagodete sovražniku! Kakor vidite, se nam tega spet obeta.“ In kmet je pokazal tja okrog domovja, kjer je sadje začelo pravkar cveteti.

Popili so nekaj grč mošta, nato je gospodar rekel: „Zdaj pa kar pri večerji ostanite. Imamo še nekaj ovna, ki smo ga zaklali za prvi maj. Do Birnpamarja imate tako in tako le še nekaj skokov“ Anderle je imel pomisleke.

„Dobro, že dobro, ali bojim se, da bi prepozno prišli.“

Toda Gregl in Tiče sta takoj segla vmes: „Kar naj bo, morda večerjamo danes zadnji-krat ...“

Kmetica je zvarila ogromno skledo ovčje vkuhe ter še eno tako skledo laboških cmokov; celo Johan, ki je bil med njimi najbolj razvpit požeruh, je proti koncu omagal, toliko je bilo vsega.

Že dolgo je legal planinski mrak na osamelo domovje in slabotna leščerba je osvetljevala začrneno izbo, ko so zagoreli obrazi domobrancev še vedno sloneli okrog javorove mize. Motl se je sklonil nad njo in hrčal, a Johan se je naslonil vznak pod božjo martro in tudi spal.

Ostali so govorili o vojni. Nenadoma se je Štancer obrnil k peči, kjer je sedela njegova žena.

„Stara, kaj misliš, ali bi ne šel malo z njimi na ono stran? Morda bi me le potrebovali?“

„Krava pijana!“ je skočila žena. „Kaj te briga politika!“

„Samo tako sem mislil. Ko človek vidi nekdanje tovariše, ga nekaj prime ...“ se je zagovarjal Štancer. „Če te čuši puste v miru, jih daj še ti!“ se je dalje hudovala žena.

„Kar doma ostani, bomo že sami opravili!“ je miril Jorgl.

Ko je ura odbila deset, se je Anderle spomnil: „Zdaj je pa res čas, da se odpravimo, če hočemo biti še danes pri Birnpamarju.“

Preteklo je dobre četrte ure, preden so spravili Motla in Johana k zavesti in se skobacali iz hiše. Štancer je bil medtem napolnil spet vse tri puče; enega so pritrdili k Johanovemu nahrbtniku, enega je vzel Tiče in enega Gregl.

„Ne veš, kaj še vse pride!“ sta rekla ta dva.

Anderle pa je vzel smolnico, katero je bil pripravil kmet za luč.

Štancer jih je spremil do lese in še dolgo gledal za njimi, kako so se kopali navkreber proti gozdu.

„Le na desno – zmeraj na desno se držite ...“

1. Kam so bili namenjeni? Domovino branit _____ () _____
2. Kaj je gradil kmet? ____ () ____
3. Okoli domovja je začelo sadje pravkar ____ () _____.
4. Kdo je zavil proti hiši? _____ () _____
5. Vabilo za večerjo so sprejeli, morda večerjajo danes ____ () _____.
6. Komaj spet so začeli mirno () _____.
7. Kaj je legalo na osamelo domovje? _____ () _____
8. Kaj je vzel Anderl za luč? _____ () ____
9. Kaj so prislonili k zidanemu podstavku hiše? _____ () ____
10. Kam so pritrdili napolnjeno pučo? ____ _____ ()

Geslo ti pove, komu naj _____ () () () () () () () () () ()
zagodejo. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10